

Mariana Sandu

Adriana Spînu

Călătorie în lumea cuvintelor
Arta redactării compunerilor
clasele III-IV

Editura Ars Libri

Cuprins:

A. Ce este compunerea?.....	4
B. Clasificarea compunerilor.....	6
C. Etapele elaborării unei compuneri.....	8
D. Cum se realizează corect o compunere.....	9
a) Părțile compunerii.....	9
b) Cerințe obligatorii în redactarea compunerii.....	9
c) Cerințe obligatorii în așezarea textului în pagină.....	10
E. Cum alcătuiți diferite tipuri de compuneri.....	11
I. Compunerea narațiune(povestire).....	11
II. Cum transformați un text dialogat în povestire.....	15
III. Descrierea	17
IV. Compunerea după un șir de ilustrații.....	27
V. Compunerea după un șir de întrebări.....	30
VI. Compunerea după un plan de idei.....	33
VII. Compunere cu început sau sfârșit dat.....	37
VIII. Compunere pe baza unor cuvinte și a unor expresii date....	41
IX. Scrisoarea	44
X. Cartea poștală.....	48
XI. Invitația	50
XII. Felicitarea.....	52
XIII. Articolul.....	54
F. Creații ale copiilor.....	56
G. Expresii literare.....	83
H. Sugestii pentru compuneri și expresii pe care le puteți folosi în redactarea acestora.....	91
Bibliografie.....	94

B. CLASIFICAREA COMPUNERILOR

Activitatea de elaborare a unor compuneri angajează în moduri diferite imaginația creatoare a copiilor. Principalul criteriu în stabilirea felurilor compunerilor îl constituie măsura în care ele oferă posibilitatea unei activități independente din partea elevilor, avându-se în vedere materialul pe baza căruia se realizează acestea.

a) După modul de participare al elevilor:

- **colective:** planul și redactarea sunt realizate prin participarea întregii clase;
- **semicolective:** planul este colectiv, iar redactarea este individuală;
- **individuale:** planul și redactarea sunt individuale.

b) După materialul pe baza căruia se realizează:

- **Compuneri după texte literare:**
  - rezumatul;
  - reproducerea (povestirea)
  - trecerea vorbirii directe în vorbire indirectă;
  - analiza literară;
  - caracterizarea;
- **Compuneri realizate pe baza imaginii:**
  - ilustrație;
  - tablou;
  - fotografie.
- **Compuneri libere, creatoare:**
  - descriere;
  - narațiune;
  - narațiune care cuprinde secvențe descriptive și dialogate;
  - dialogul;
  - ilustrarea unor proverbe și zicători.

c) După modalitatea de percepere a realității:

- **Compuneri bazate pe materialul oferit de realitatea înconjurătoare:**

- amintiri;
- reportaj;
- interviu;
- jurnal.
- **Compuneri bazate pe materiale oferite de realitatea reflectată în alte lucrări literare, științifice:**
- rezumat;
- caracterizare;
- sinteză;
- paralelă.

d) După stilurile funcționale:

- **Compuneri în stilul oficial-administrativ:**
- cerere;
- proces-verbal;
- declarație;
- autobiografie, curriculum vitae;
- referat;
- raport;
- alocuțiune;
- discurs.
- **Compuneri în stilul publicistic:**
- articol;
- reportaj;
- interviu;
- cronică;
- medalion.
- **Compuneri în stilul colocvial sau de corespondență:**
- bilet;
- telegramă;
- carte poștală;
- invitație, scrisoare.
- **Compuneri în stilul artistic:**
- lucrări originale: narațiuni, descrieri
- adaptări, prelucrări.

Prietenul meu necuvântător

De mic copil, eu mi-am dorit o vietate pe care să o îngrijesc și cu care să mă joc.

Când am împlinit vârsta de nouă ani, bunica mi-a făcut cadou un cățeluș din rasa dalmațienilor. Avea doar trei luni și era așa de mic precum un ghemotoc de puf alb, cu pete mici negre. I-am pus numele Nero. Când l-am luat în brațe am simțit în palmele mele blânița pufoasă și lucioasă a acestei ființe. Mă privea speriat, iar ochii lui mici și negri erau asemeni măslinelor. Atunci am observat că pe micuța lui față, în dreptul ochiului stâng avea o pată neagră mai mare.

S-a zvârcolit în brațele mele și de teamă să nu-i fac ceva rău i-am dat drumul. Am încercat să mă joc cu el, să-l ademenesc cu diferite jucării și într-un târziu el s-a îndreptat spre mine cu pași nesiguri. Era încă speriat. Încet, încet s-a obișnuit cu mine și în semn de prietenie și-a mișcat micuța lui codiță.

Timp de nouă luni l-am ținut în apartament, iar eu și mama mea ne-am atașat foarte mult de el.

Într-o zi frumoasă de iarnă, am ieșit cu mama la săniuș, iar el a rămas pe balcon. Nu știu cum, dar a reușit să iasă de acolo și făcut dezordine în camera mea. Îmi luase ghiozdanul și papucii și îi dusesese în cușca lui pe balcon. Când ne-a văzut și-a aplecat ochii rușinat. Știa că greșise, dar și noi ne-am dat seama de greșeala pe care o făcusem lăsându-l singur acasă.

Din acea zi mi-am dat seama că și Nero, câinele meu, era o ființă inteligentă. Prin fapta lui a vrut să-mi atragă atenția că-i trădasem prietenia. De atunci am fost nedespărțiți.

IV. Compunerea după un șir de ilustrații

Pentru a realiza o compunere după un șir de ilustrații, urmați etapele:

➤ Observați fiecare ilustrație în parte, orientându-vă spre ceea ce este esențial:

- cadrul acțiunii (unde și când se petrece acțiunea);
- diferitele momente ale acțiunii;
- personajele.

➤ Stabiliți titlul compunerii.

➤ Alcătuiți un plan de idei în scris, precizând părțile compunerii și ordinea logică a ideilor, corespunzător ilustrațiilor date:

Introducere:

- precizați locul și timpul acțiunii;
- identificați personajele.

Cuprins:

- povestiți conținutul fiecărei imagini;
- descrieți aspectul exterior al personajelor, expresia chipului, gesturile;
- imaginați-vă vorbirea personajelor, relațiile dintre ele, stările lor sufletești, gândurile;
- folosiți cuvinte și expresii artistice.

Încheiere:

- precizați cum s-a sfârșit întâmplarea și învățătura desprinsă din aceasta, sentimentele trăite de voi.

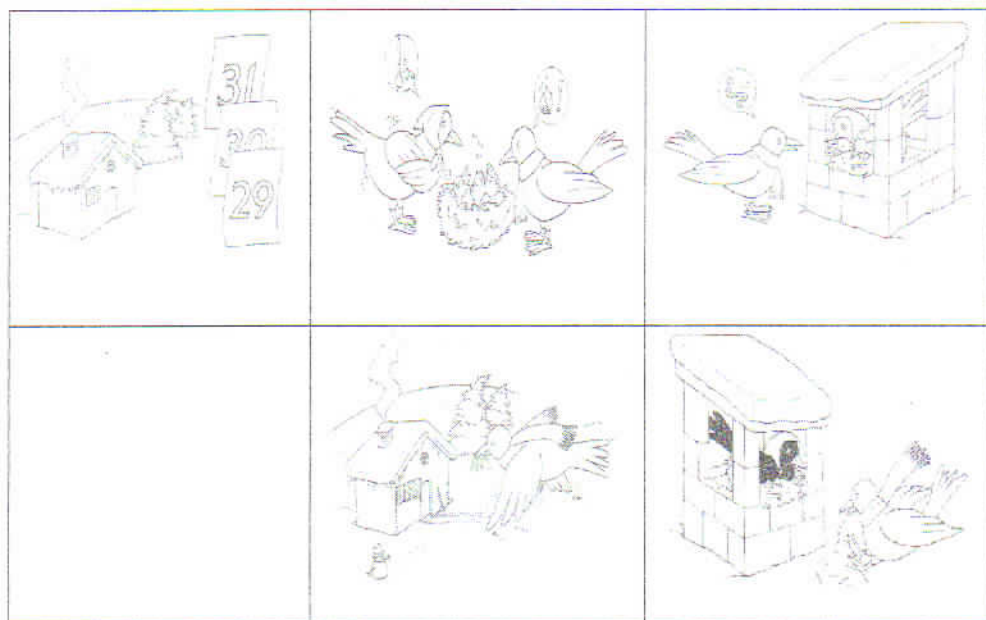
➤ Redactați compunerea urmând planul, folosind un vocabular potrivit, exprimându-vă în fraze alcătuite corect și expresiv.

➤ Așezați corect și frumos textul în pagină.

➤ Citiți compunerea și corectați eventualele greșeli.

Aplicație:

1. Scrieți o compunere cu ajutorul ilustrațiilor de mai jos. Dați un titlu potrivit acestei compuneri.

Întrebări ajutătoare:

1. Care sunt semnele că iarna a sosit?
2. Se pot descurca păsările în aceste condiții?
3. Ce planuri își fac părinții pentru a trece cu bine iarna?
4. Credeți că în acest adăpost păsările vor fi în siguranță?
5. Ce șanse aveau să găsească hrană în această perioadă?
6. Ce a descoperit tatăl la întoarcere?